

تمرین از کتاب های درسی، آبی، پرتکرار و تابستان								نام کتاب	
						ص 56	درسی: ص 52	برای کلاس دبیر و کار در کلاس	
						ص 57	درسی: ص 54	برای کار در منزل	

ضرب عددهای سه رقمی: برای ضرب اعداد سه رقمی نیز می توانیم از گسترده نویسی استفاده کنیم. مانند:

$$\begin{array}{r}
 136 \\
 \times 202 \\
 \hline
 272 \quad \leftarrow 136 \times 2 \\
 + 27200 \quad \leftarrow 200 \times 136 \\
 \hline
 27472
 \end{array}$$

دقت کنید در گسترده ی عدد 202، رقم مربوط به مرتبه ی دهگان برابر صفر است، به همین دلیل سطر مربوط به ضرب آن را در عدد 136 ننوشتیم.

نکته: برای ضرب عددهای سه رقمی می توانیم از سایر روش های ضرب اعداد دو رقمی نیز استفاده کنیم.

تمرین: حاصل ضرب های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r}
 483 \\
 \times 750 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 592 \\
 \times 439 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 704 \\
 \times 126 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 264 \\
 \times 307 \\
 \hline
 \end{array}$$

نکته: در ضرب اگر در سمت راست عددها صفر وجود داشته باشد، اعداد را بدون در نظر گرفتن صفر آن‌ها، در یکدیگر ضرب می‌کنیم، سپس در سمت راست حاصل ضرب به تعداد کل صفرهای دو عدد صفر قرار می‌دهیم.

تمرین: حاصل ضرب‌های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 780 \\ \times 360 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4500 \\ \times 3000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3210 \\ \times 1200 \\ \hline \end{array}$$

تمرین: ضرب‌های زیر را به صورت ذهنی انجام دهید.

$$243 \times 5 = (200 + 40 + 3) \times 5 =$$

$$84 \times 2 =$$

مساله: محصول یک باغ دار 67 کیلوگرم سیب و 58 کیلوگرم پرتقال است. اگر سیب را کیلویی 3700 تومان و پرتقال را کیلویی 5400 تومان بفروشد، درآمد حاصل از فروش این محصول را حساب کنید.

تقریب در عملیات محاسباتی: برای محاسبه‌ی حاصل تقریبی یک عبارت، به دو صورت زیر عمل می‌کنیم: (1) ابتدا همه‌ی اعداد عبارت داده شده را با تقریب موردنظر به صورت تقریبی می‌نویسیم

$$47 + 61 \longrightarrow 50 + 60 = 110 \quad \text{سپس حاصل را به دست می‌آوریم. مانند:}$$

(2) ابتدا حاصل عبارت داده شده را به دست می‌آوریم، سپس آن را با تقریب موردنظر می‌نویسیم.

$$47 + 61 = 108 \longrightarrow 110 \quad \text{مانند:}$$

تمرین: حاصل عبارت را با هر دو روش بالا به دست آورید.

$$32 \times 25$$

$$32 \times 25$$